

FINNSAM

information

www.finnsam.org

År 2018
Nummer 4
Årgang 24
ISSN 2000-9399

Om FINNSAM-information

Syfte med medlemsbladet

FINNSAM information är ett medlemsblad som ges ut fyra gånger per år till medlemmar i föreningen FINNSAM - Finnbygder i samverkan. Syftet med medlemsbladet är att ge medlemmarna möjlighet att ta del av aktuella rapporter, protokoll, nyheter och konferensinbjudningar.

Ansvarig utgivare

Maud Wedin, Falun, Ordförande i FINNSAM

Medlemstidningen ISSN är 2000-9399

FINNSAM:s organisationsnummer är 802429-6108.

Redaktör

Monika Öhrn
Kjellmangatan 3
414 63 Göteborg
Telefon 0725-487297
monika_ohrn@live.se

Om redaktörens uppdrag

Redaktörens uppdrag är att sammanställa material från föreningsmedlemmarna. Nästa FINNSAM-information kommer ut i april månad. Vill du ha med något i nästa nummer så är manusstopp **25 mars 2019.**

Innehåll

Om FINNSAM-information	1
Om FINNSAM	2
Ny redaktör från 1 januari	3
Välkommen till FINNSAM:s vinterkonferens i Göteborg	4
FINNSAM:s vårkonferens i södra Ångermanland 31 maj-2 juni.....	7
Ta bussen till konferensen i Södra Ångermanland	8
Finnsamkonferens i Norra och Södra Finnskoga 30 augusti-1 september.....	9
FINNSAM:s vinternkonferens i Lappe och Julita 9-11 mars 2018. Konferensrapport.....	11
FINNSAM:s höstkonferens i Hadeland 21-23 september 2018. Konferensrapport	18
Ny skogsfinsk bibliografi i februari.....	24
Kopia på protokollshandlingar	25

Medlemsavgift

Medlemsavgiften är 100 NOK/SEK för enskild person och 300 NOK/SEK för institution/organisation.

Betala din medlemsavgift senast 30 juni. Glöm inte bort att ange din e-postadress.

Sverige

Plusgironummer 646 27 77-1

Norge

Bankkontonummer Hedmark sparebank
1822.63.73213

Om FINNSAM

FINNSAM bildades 1992 för att underlätta samarbete, forskning mm kring finnskogsaktiviteter. Nätverket är öppet för alla som är intresserade av skogsfinnarnas kultur och historia.

FINNSAM arrangerar årligen en vår- och en höstkonferens där finnskogsområden är värdar. FINNSAM-medlemmarna får däri- genom lära känna olika finnskogsområden i Sverige eller Norge. Vanligen arrangeras årligen även en vinterkonferens med arkiv- eller ämnestema. Regelbundet skickas medlemsbladet FINNSAM-info med aktuella rapporter, protokoll och nyheter.

FINNSAM håller också i olika projekt innefattande litteratur, byggnader, släktnamn, släktforskning och mycket annat. Mer information om FINNSAM hittar du på www.finnsam.org.

FINNSAM:s styrelse 2018/2019

Ordförande

Maud Wedin, Bergalid 3, SE-791 32 FALUN
telefon 070-692 28 64,
e-post: maud@finnbygden.se

Kassör

Anette Norberg, Västra Vargträsk 13, SE-921 92
LYCKSELE, telefon 076-763 20 15
e-post: anette@vargtrask.one
Anette är även ansvarig för medlemsregistret.

Sekreterare

Tor Eriksson, Västra Nobelgatan 22, SE-703 55
ÖREBRO telefon 019-14 05 08, 070-823 44 25,
e-post: hummelgruvan1970@gmail.com

Ångermanland-Södra Lappland

Ordinarie: Tord Eriksson, Tantogatan 71 läg.
00630, SE-118 42 STHLM telefon 08-668 55 74
e-post: tord@kth.se
suppleant: Maarit Kalela Brundin, UMEÅ
e-post: maaritkalelabrundin@gmail.com

Mellannorrland

Ordinarie: Maud Wedin, adress se ovan
Suppleant Linda Blied, Åby
e-post: linda.blied@gmail.com

Gävle-Dala/Orsa

Ordinarie: Maths Östberg, V. Ösavägen 40, SE-822
40 ALFTA telefon 070-566 01 68
e-post: finnskogsmuseet@swipnet.se
Suppleant: Eva Jernqvist, Delsbo
e-post: eva.jernqvist@gmail.com

Bergslagen

Ordinarie: Tor Eriksson, adress se ovan
Suppleant Kenneth Norrgrann, Västerås
e-post: zinda@hotmail.se

Närke-Tiveden

Ordinarie: Lena Gribing, Anderstorp, SE-695 94
FINNERÖDJA, telefon 0584-202 86
e-post: lena.gribing@gmail.com
Suppleant Jan-Erik Björk, Källby
e-post: janne.bjork1@telia.com

Värmland

Ordinarie: Anita Österman, Timbonäs 140,
SE-686 98 GRÄSMARK telefon 070-604 65 57
e-post: anita_osterman@hotmail.com
Suppleant Niclas Persson, Torsby
e-post: klemmetan@telia.com

Norge södra Finnskogen

Ordinarie: Birger Nesholen, Norsk Skogfinsk
Museum telefon +47-900 29 447
e-post: birger@skogfinnskuseum.no
Suppleant Jan Myhrvold, Gjerdrum
e-post: jan@fennia.nu

Norge norra Finnskogen

Ordinarie: Asgeir Lindberget, V. Strætåsvegen 241,
NO-2435 BRASKEREIDFOSS
telefon +47-977 00 670
e-post: asgeir.l@gmail.com
Suppleant Mary G. Tangen
e-post: marygtangen@hotmail.com

Ny redaktör från 1 januari 2019

Jan-Erik Björk har nu slutat som redaktör för FINNSAM-information. Ny redaktör från 1 Januari är Monika Öhrn, bosatt i Göteborg, uppväxt i Malung med rötter i Malungs finnmark.

Jan Erik Björk har ordet

Jag har slutat som redaktör efter ungefär 10 år. Det är därför dax att lämna över redaktörskapet. Den nya redaktören Monika Öhrn har varit medlem i FINNSAM några år. Och har visat sig villig att ta över arbetet.

Som sig bör kommer medlemsbladet att förändras genom ny teknik och nya idéer. Det ser jag fram emot.

Arbetet med att presentera nytt material till medlemmarna i FINNSAM har gett mig mycket glädje. Men har också tidvis varit stressigt. Jag får nu mer tid över för att skriva och publicera material från min långa forskning om skogsfinsk kultur.

Jag vill också passa på att tacka alla artikelförfattare och andra skribenter för den roliga tiden.

Jag som ny redaktör presenterar mig

Jag heter Monika Öhrn och är redaktör för FINNSAM-information sedan 1 januari 2019. Jag är utbildad socionom och har arbetat som handläggare och chef inom socialtjänsten i många år. Nu är jag utvecklingsledare med uppdrag att ge stöd i utveckling av processerna på min arbetsplats, Dalheimers hus i Göteborg.

Att nå ut med information om vår verksamhet är en prioriterad process, vilket innebar att våra förvaltningskommunikatörer hade många uppdrag från oss. För att effektivisera det arbetet fick jag överta ansvaret för vår webbplats. Jag lärde mig även inDesign, för att vi självständigt skulle skapa informationsmaterial. Jag utbildades även i *klarspråk* vilket är ett krav för att få publicera inlägg på Göteborgs stads webbsida. Klarspråk innebär bland annat att vi använder ett enkelt språk, så att alla förstår.

Mina skogsfinska anor

Jag har alltid vetat att jag har skogsfinska anor, men först för några år sedan började jag släktforska för att få veta mer. För mig är släktforskning inte bara att hitta anfäder och anmodrar och lägga in dem i ett släktträd. Det som känns intressant är snarare att försöka förstå och få kunskap om det samhälle mina anor levde i. Att förstå historiens processer och relationen mellan de människor som levde i de områden där jag har mina rötter.

Släktforskning, mikrohistoria och makrohistoria är breda ämnen. Om vi ska komma vidare och lära mer, så tror jag att vi måste samarbeta och ta del av varandras upptäckter och kunskap.

Det är just det som FINNSAM är för mig. En förening för att lära nytt och utbyta erfarenheter med varandra.

Monika Öhrn

Välkommen till FINNSAM:s vinterkonferens i Göteborg 8-10 mars 2019!

För första gången äger FINNSAM:s vinterkonferens rum på Sveriges framsida. Vid Västerhavet träffas vi för att ägna oss åt skogsfinnarna som for till Nya Sverige. Nya Sverige grundades som svensk koloni 1638. Kolonin låg vid Nordamerikas östkust i de nuvarande amerikanska delstaterna Delaware, Pennsylvania, New Jersey och Maryland. År 2012 ägde ett forskarseminarium rum i Philadelphia om skogsfinnarna i området. Nu spinner vi vidare på det med hjälp av bland annat FINNSAM:s egna forskare.

Praktisk information

Hotell och konferenslokal

Comfort Hotell Göteborg blir samlingsplats för konferensen. Hotellet är beläget på Skeppsbroplatsen med stans bästa utsikt över Göta älv. Hotellet är kontantfritt. Från centralstation är det femton minuters promenad, vilket gör att färdstället tåg rekommenderas till Göteborg. Särskilt som stora vägarbeten i centrala stan kan försvåra bilresor i centrum under den närmaste tiden. Dessutom kostar en parkeringsplats för bil nästan 200 kronor per dygn i hotellets garage.

Förtäring

I konferensavgiften ingår lunch och fika, som serveras på Comfort hotell. Om du övernattar på hotellet så ingår frukost i priset för logi. Fredagens middag serveras på Comfort hotell. På lördag tar vi en promenad eller spårvagnstur till Skansen kronan, där det bjuds på middag med efterrätt och finsk musik.

Arbetsgrupp

I arbetsgruppen för konferensen ingår Jan Myhrvold, Maud Wedin, Jan-Erik Björk och Monika Öhrn med Tor Eriksson som konferensvärd och samordnare.

Samarbetspartners

Konferensen sker i samarbete med Finlands honorära generalkonsulat i Göteborg, finskt förvaltningsområde Göteborgs stad och Göta-lands Kalevalaförening. Till konferensen har vi fått bidrag från Riksföreningen Sverigekontakt, Kulturfonden för Sverige – Finland och Göteborgs stad.

Vad kostar det?

Du hittar alla priser i konferensinbjudan på FINNSAM:s hemsida www.finnsam.org.

Hur anmäler du dig?

Tryck på länken nedan så kommer du till ett formulär där du kan anmäla dig. Formuläret finns även på FINNSAM:s hemsida. Vill du ha hjälp kontaktar du Tor Eriksson 019-14 05 08 eller Monika Öhrn 0725-487297.

Anmäl dig
här!

Sista anmälningsdag är 17 februari 2019.

FONDEN SVERIGE
FINLAND

Göteborgs
Stad

RIKSFÖRENINGEN
SVERIGEKONTAKT

Finnbygder i samverkan
FINNSAM

Konferensprogram fredag 8 mars

Preliminärt program för konferensen

17.30 Registrering och inkvartering

Konferensen hålls på Comfort hotell vid Skeppsbroplatsen i Göteborg.

18.30 Invigning

Finlands honorära generalkonsul Heli van der Valk inviger konferensen.

18.40 Presentation av FINNSAM

Monika Öhrn ger en kort introduktion till skogsfinnarnas historia. Hon berättar även om FINNSAM och dess verksamhet.

19.10 Motiv runt nya Sverige

Tor Eriksson visar motiv kring Nya Sverige, som de återges på bland annat frimärken.

19.30 Middag

Comfort Hotell Göteborg serverar middag, vilken avslutar dagen.

Konferensprogram lördag 9 mars

7.30 Frukost på hotellet

8.30 Kolonins historia

Föredrag om kolonins historia i svensk, engelsk och holländsk ägo.

9.15 Emigrationens orsaker

Jan-Erik Björk berättar om skogsfinnarnas emigration till Nya Sverige.

10.00 Kaffe

10.30 Kulturmöten mellan skogsfinnar och amerikaner

Stig Welinder berättar om ett projekt som har bedrivits i Lund kring kulturmötet mellan bland annat skogsfinnar och amerikaner.

11.15 Peter Stebbins Craigs alster

Maud Wedin återger exempel på forskaren Peter Stebbins Craigs alster.

12.00 Arkiven i USA

En redogörelse av vad arkiven i USA innehåller för uppgifter om skogsfinnarna i Nya Sverige.

12.30 Lunch

I samband med lunchen gör vi även ett kortare besök vid Delaware-monumentet på Stenpiren. Här blir Pether Ribbefors vår ciceron.

14.00 Källkritiska aspekter

Maud Wedin redovisar några källkritiska aspekter på tidigare forskning och litteratur om skogsfinnarna i Nya Sverige.

14.45 Berörda finnbygder

Jan-Erik Björk beskriver några svenska finnbygder, som berördes av emigrationen till Nya Sverige.

15.30 Kaffe

16.00 Skogsfinska släkter i Nya Sverige

Vi får lära känna några skogsfinska släkter som for från finska sidan, via Skandinavien till Nya Sverige. Maud Wedin följer slakten Minkkinen.

16.30 Slakten Mullika

Jan Myhrvold följer slakten Mullikka på sin väg till Nya Sverige.

17.30 Tid för ombyte inför kvällens samvaro

Middag på Skansen Kronan

Om Skansen kronan

Skansen Kronan är en försvarsanläggning från 1600-talet som idag används som festlokal. Skansen kronan ligger på ett berg 87 meter över havet.

Hur tar vi oss dit?

Den som vill promenerar 1,4 kilometer och den som vill tar spårvagn nr 1 till Prinsgatan ett par hundra meter från Skansen Kronan.

18.30 middag

Middagen serveras med efterrätt. Kalle Kinnunen och Marjaana Malm Nilsson presenterar finskt förvaltningsområde Göteborgs stad.

Konferensprogram söndag 10 mars

8.00 Frukost på hotellet

9.00 Varvsparken

Till fots eller med spårvagn för den som önskar tar vi oss till Stigbergstorget och Gamla Varvs-parken. Här finns flera spännande Nya Sverige-minnen, vilka före-visas av Pether Ribbefors

10.30 Kaffe

11.00 Utbredning av skogsfinnar

Jan Myhrvold och Maud Wedin beskriver några skogsfinska bosättningar i Nya Sverige utifrån den studieresa de gjorde hösten 2012.

11.45 DNA som stöd

Jan Myhrvold visar till sist hur folk med anor i Nya Sverige med hjälp av DNA kan söka sina rötter i Norden.

12.30 Konferensen avslutas

Vi äter lunch tillsammans på hotellet.

Medverkande

Björk, Jan-Erik

Skribent med ett flertal artiklar om skogsfinnar som for till Nya Sverige för i första hand tidskriften "Finnmarken förr och nu". Ersättare i FINNSAM:s styrelse för region Tiveden, Källby

Eriksson, Tor

Ledamot i FINNSAM:s styrelse för region Bergslagen, Örebro

Kinnunen, Kalle

Programansvarig för sverigefinsk verksamhet i Göteborgs stad

Malm Nilsson, Marjaana

Processledare för finsk äldreomsorg i Göteborgs stad

Ribbefors, Pether

Auktoriserad stadsguide i Göteborg

Valk, Heli van der

Honorär generalkonsul, Finlands honorära generalkonsulat, Göteborg

Wedin, Maud

Filosofie doktor i kulturgeografi, ordförande i FINNSAM och ledamot i FINNSAM:s styrelse för region Mellannorrland, Falun

Welinder, Stig

Professor emeritus i arkeologi vid Mittuniversitetet i Härnösand, Bingsjö

Öhrn, Monika

Redaktör för FINNSAM-Information, Göteborg

För frågor inför konferensen, vänd er till:
Tor Eriksson

E-post: hummelgruvan1970@gmail.com

Adress: Västra Nobelgatan 22, 703 55 Örebro

Tel: 019 – 14 05 08, alt. 070 – 823 44 25

Vi tackar våra medarrangörer och bidragsgivare för ert stöd till konferensen!

FINNSAMs vårkonferens i södra Ångermanland

31 maj - 2 juni 2019

Våren 2019 äger FINNSAM:s konferens rum i södra Ångermanland. Tiden är Kristi himmelfärdshelg, fredag 31 maj – söndag 2 juni, och föreläggningssort är Sandslån, vackert beläget intill Ångermanälven. Det är 20 år sedan FINNSAM var i Ångermanland senast, hösten 1999. Vi besöker bland annat Gudmundrå finnmark och Viksjö finnmark. Viksjö är en av de tidigast bebodda finnmarkerna i Skandinavien med nedsättning redan under 1580-talet.

Mer information, utförligt program och priser visas längre fram på FINNSAMs hemsida www.finnsam.org samt i kommande FINNSAM-info.

Preliminärt program

Fredag 30 augusti 2019

11.00 Samling vid Sandslåns vandrarhem och konferens. Registrering och inkvartering
12.00 Lunch
13.00 Föredrag
14.30 Fika
14.45 Avfärd med buss mot Gudmundrå finnmark
18.30 Återkomst Sandslån
19.30 Middag
Trevlig samvaro

Lördag 1 juni

08.00 Frukost
09.00 Avfärd med buss mot bl.a Viksjö och Graninge finnmark
Föredrag, guidad tur, lunch och fika under dagen
17.30 ca Återresa mot Sandslån
19.00 Middag
Trevlig samvaro

Söndag 2 juni

07.30 Frukost
08.45 Föredrag
10.15 Fika
10.45 FINNSAMs årsmöte
12.00 Lunch
13.00 Ev överkurs med ytterligare utflyktsmål

Sandslåns vandrarhem och konferens vid Ångermanälvens strand

Karta Ångermanland

Ta bussen till konferensen i Södra Ångermanland!

För att underlätta för dig att ta dig till Sandslån från södra Sverige och Norge ämnar FINNSAM hyra en buss som på ett bekvämt vis låter dig resa till konferensen i trevligt sällskap.

Buss från Karlstad till Sundsvall

Bussen avgår från Karlstad på torsdagsförmiddagen 30 maj, stannar i Sundsvall där vi övernattar på Gaffelbyns vandrarhem, och kommer fram till Sandslån i god tid innan konferensen börjar på fredagen. Hemresan sker på söndagen och när mörkret sänker sig i försommarnatten rullar vi in i Karlstad.

Utsikt från Sandslån vid Ångermanlälven

Middag i Bjuråker

Längs vägen upp till Sandslån stannar vi bland annat på Avholmsberget i Bjuråker för att äta middag medan vi njuter av Hälsinglands vackraste utsikt.

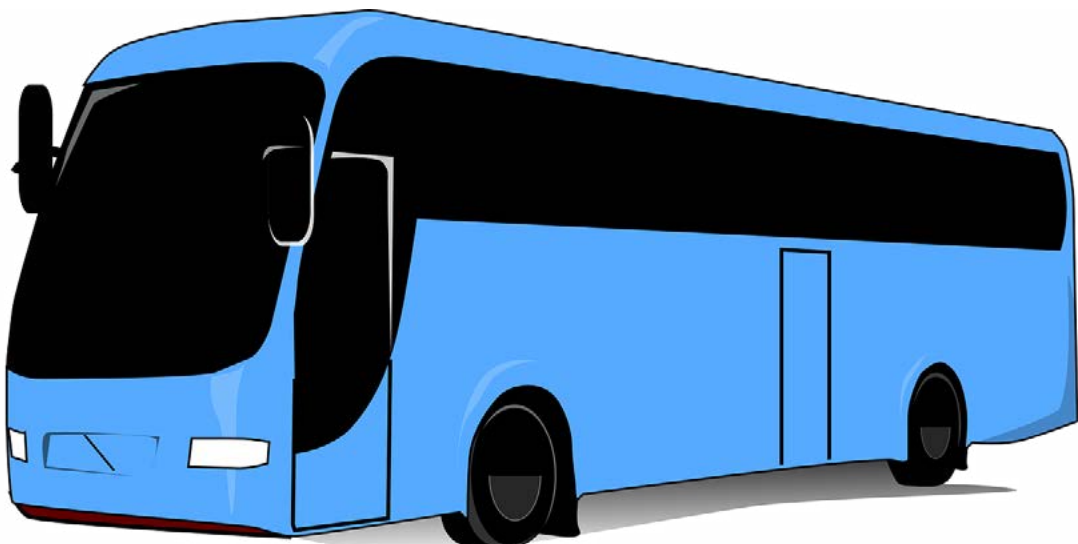
Finnskogsmuseet i Skräddarbo

Ett längre stopp görs även vid Finnskogsmuseet i Skräddarbo, där vi lugn och ro kan se oss runt bland Skandinaviens alla finnbygder. Biblioteket är ju också värt en närmare studie med den största samlingen skogsfinsk litteratur vi kan finna. Ett par intressanta byggnader får också ett besök av oss på Sundsvalls norra berg.

Mer information och möjlighet att anmäla sig kommer senare!

Olof Tresks karta över de fem skogsfinska gårdarna i Viskjö 1639

FINNSAM:s konferens i Norra och Södra Finnskoga

30 augusti – 1 september 2019

Nedanstående program är att se som en grovskiss till kommande Finnsamkonferens i Norra och Södra Finnskoga. Vi kommer att bo vid Långbergets Sporthotell, företrädesvis i två vandrarhem som vardera har 12 rum med en våningssäng i varje. Det är enkelt boende med gemensam dusch och toalett och möjlighet till självhushåll. Utöver vandrarhemmen är platser bokade i stugor på området och några rum på hotellet om någon önskar lite bekvämare boende. Anmälningslista med pris och betalningsuppgifter kommer att publiceras på hemsidan och i FINNSAM-infos juni-nummer.

Övergripande tema: Utveckling av Finnskogen i Torsby kommun under 4 sekler.

Preliminär planering

Fredag 30 augusti 2019

12.00 - 14.00 Samling och lunch i Halvarsstugan Båtstad, Norra Finnskoga, (Det kan bli trångt så det är bra om man sprider ut det lite)

Introduktion till konferensen.

Bosse Hansson och Niclas Persson berättar om Norra och Södra Finnskoga.

Utflykt i egna bilar till Aspberget:

Resterna av torpen Jossela och Nikkela. I Nikkela bodde den siste finsktalande i Nordvärmland, Erik Josefsson Hakkarainen! Aspberget finns också några barngravar.

Till Uggelheden

Örjan Olsson berättar om byn och om sin bok "Uggliboka".

Kaffe – Eventuellt medhavd.

Till Långberget ca 19.00 för inkvartering och kvällsmat. Kanske Britt-Karin Larsson kan berätta om sitt skrivande vid ett enkelt samkväm senare.

Vandrarhemmet vid långbergets Sporthotell

Lördag 31 augusti 2019

Frukost Långberget

Bussresa till Finngården Kallstan, Rikkenberget
Föreläsning av Dan Jonsson om gården och Hbf. Rikkenberget

Kaffe

Korset i Röjden

Besök hos Britt-Marie Röjder i hennes Hantverksbod där hon kan berätta om förfädernas kamp med Poltergeisterna i Vålgunaho. Promenad till resterna av spökplatsen, (för de som orkar) Kanske Tolgravsstenen?

På väg mot N.Finnskoga passeras Ivana, Kindsjön med gruvan Ridaho och socknens centrum Bograngen. (Inget stopp, men kanske någon berättar mer om Ivana-Julia)

Lunch

Motti o fläsk på Finngården Tomta, Skräckarberget.

Kåseri om typisk skogfinsk mat av Inga-Greta Lindblom.

*Information av Hembygdsföreningen,
rundvandring på gården*

*Till Järpliden,
en av de största finnbyarna i S.Finnskoga. Vi ser
huset där Kalle Jularbos Elin bodde. Kanske vi blir
guidade av Ann-Katrin Järåsen och Berit Högman.
Och förhoppningsvis får vi lyssna till lite drag-
spelsmusik i Jularbos anda.*

*Middag Långberget
Underhållning av Torleif Styffe med vänner*

Söndag 1 september 2019

Frukost Långberget

Föreläsningar:

*Gabriel Bladh: Professor i kulturgeografi vid
Karlstads Universitet*

Monica Björklund: Byggnadsantikvarie vid Torsby
Finnskogscentrum

Birgitta Elfström: Projektledare för
"Finnskogen som Världsarv".

Jan Myhrvold: Ordförande i norska avd av SVFF,
Skogfinsk genealogi,

Finnsams medlemsmöte

Avslutning Lunch

Överkurs:

Besök Pilgrimstapeten, med filmvisning och fika
vid Utmarksmuséet. Dalby Hembygdsgård

Finngården Kallstan, Rikkenberget

FINNSAM:s vinterkonferens i Läfte och Julita

9 – 11 mars 2018 - Konferensrapport

Nära gränsen mellan landskapen Närke och Södermanland, men på Södermanlandssidan ligger det lilla samhället Läfte. Här anlade Karl IX en gång en masugn, vilken sedan länge är försvunnen. Idag finns här Evangeliska frikyrkans anläggning Hjälmarginen vackert belägen vid Hjälmarginens strand. Temat för 2018 års vinterkonferens var "Forskning bland FINNSAM:s medlemmar".

AV: LINDA BLIED

Fredag 9 mars

Konferensen inleds på Hjälmarginen

Det var redan sen eftermiddag då vi möttes upp vid Hjälmarginen i Läfte vid Hjälmarginens södra strand. Efter inkvartering i stugor och rum serverades vi middag och samlades strax därpå i annexet. Maud Wedin (ordförande i FINNSAM) hade där dukat upp allsköns läckerheter inför kvällens samkväm och Tor Eriksson (konferensens värd och ledamot i FINNSAMs styrelse) hälsade oss välkomna samt beskrev den kommande helgens program med medlemmarnas egen forskning som huvudsakligt tema.

Bilder från båtresa med M/S Gustav Lagerbjelke

Därpå följde ett bildspel där Tor visade och kommenterade fotografier från en resa med M/S Gustav Lagerbjelke som han företog förra sommaren. Resan gick från Örebro, över Hjälmarginen som är Sveriges fjärde största sjö och därefter vidare genom Hjälmarginen kanal. Hjälmarginen kanal är Sveriges äldsta grävda vattenväg och förbinder Hjälmarginen med Arbogaån och därmed också med Mälaren. Arbetet med dess äldsta sträckning påbörjades 1639 i syfte att underlätta transporten av framförallt järnmalm från Bergslagen som via Örebro då kunde skeppas till Stockholm och Östersjön.

Maud Wedin sköter datorn under fredagskvällen i annexet. Foto: Tor Eriksson

Digital skogsfinsk bibliografi

Maud Wedin tog därefter vid och presenterade det pågående arbetet med en digital skogsfinsk bibliografi.

Arbetet med en skogsfinsk bibliografi påbörjades redan under tidigt 1990-tal under ledning av Lars-Olof Herou och Maths Östberg. FINNSAM låg tidigt i framkant med tekniken och gav 1997 ut en CD-skiva, där posterna var sökbara.

Formatet blev dock så småningom gammalmodigt och sedan dess har det pågått ett arbete med att tillgängliggöra materialet via internet. Processen har varit mödosam då det ursprungliga formatet inte har gått att modernisera på ett enkelt sätt.

Via medfinansiering av Örebro-, Västernorrlands-, Gävleborgs- och Dalarnas län så har nu arbetet kunnat påbörjas, även om fler finansiärer sökes. Maud demonstrerade den betaversion som nu finns och som innehåller skogsfinsk litteratur, artiklar och kapitel i böcker fram till och med 2008.

Riksantikvariatets dokumentation av skogsfinska kulturlämningar

Därefter var det dags för Ingunn Holm (vid Riksantikvaren i Oslo) att berätta om Riksantikvarens intresse för dokumentation av skogsfinska kulturlämningar.

Medan den svenska Kulturminneslagen skyddar objekt/lämningar som tillkommit före 1850 kräver motsvarande lag i Norge, Kulturminneloven, att objektet/lämningen har tillkommit före 1537. Detta medför att i Norge är de skogsfinska byggnaderna och lämningarna inte skyddade per automatik.

Sedan ett par år tillbaka driver Riksantikvaren ett riktat projekt i syfte att ge skyddsstatus till fler skogsfinska kulturminnen samt till kulturminnen efter Norges övriga nationella minoriteter (kväner, resande, romer och judar). Möjligheten att skydda ett objekt är frivillig för egendomens ägare.

Några av dessa fastigheter ägs av Statskog, den statliga organisation som förvaltar statliga skogsegendomar i Norge.

FINNSAM:s skogsfinska filmprojekt

Kvällen avslutades med att Maud visade den senaste versionen av FINNSAM:s skogsfinska filmprojekt. I filmen, som nu är runt en timme lång, besöks många skogsfinska orter och flera finnskogskännare blir intervjuade. Efter filmen framfördes en del synpunkter inför det fortsatta arbetet med dess färdigställande.

Lördag 10 mars

Julita Gård

Efter en stärkande frukost, som intogs med panoramautsikt över den frusna Hjälmaren, begav vi oss i egna bilar till Julita gård. Där delades deltagarna in i två grupper. Undertecknad började tillsammans med övriga personer i grupp 1 med en rundvandring i Nordiska museets lantbruksmagasin under ledning av intendent Per Larsson.

Insamlingen påbörjades 1872 då Artur Hazelius grundade Nordiska museet och alltsedan dess har 1,5 miljoner föremål samlats in. En stor del av dem finns sedan 1970-talet i magasinet i Julita och det var verkligen en imponerande syn som mötte oss: rader av såll, följda av rader av vackra selvbågar, följda av rader med plogar, krattor, skåp,

Per Larsson visar ett liefordrar i flätad näver. Foto Tor Eriksson

askar, burkar och sländor. Allt som finns registrerat om varje enskilt föremål finns sökbart via www.digitalmuseum.se.

Per bad oss dock att ha i åtanke varför vi såg just de föremål vi såg - vad är det man har samlat? Är det det som var mest typiskt, det som var mest spektakulärt, det som var billigast att köpa in eller helt enkelt det allmogen ville bli av med när uppköparna kom? Sådana frågeställningar är viktiga

vid tolkning av föremålen och går till viss del att besvara då museets samlingar är så stora.

Likaså var det vid insamlingens början just själva samlandet som var det viktiga och föremålets ursprungliga sammanhang noterades inte. Något som så klart hade haft stort värde idag. I linje med gruppens intresseområde så fick vi stanna lite extra länge vid liefodralen, finnplogarna, näverslöjden och svepaskarna.

Skogsfinnarnas grödor

Efter en fikapaus bytte grupperna plats och för undertecknad var det nu dags att lyssna på ett inspirerande föredrag om skogsfinnarnas grödor av Matti Leino, intendent och forskare vid Nordiska museet.

Matti började, som sig bör, med att berätta om rågen. Rågen har sitt ursprung i västra Asien och har spridits till Europa från flera håll och i olika tidsperioder. Det finns därför regionala grupper av råg i Norden och Tvensbergs råg (som har sitt ursprung i några rågkorn hittade i en ria på Grue finnskog) avviker genetiskt från övrig råg i Norden.

Värt att notera är också att den fornfinska religionen är den enda som har en gud för rågen! Matti fortsatte därefter att berätta om svedjevorna, kornet och havren.

Eskilstuna som sverigefinsk stad

Tillbaka på Hjälmgården intogs lunch. När vi åter samlades berättade Sirpa Lindelöf, kulturutvecklare för nationella minoriteter i Eskilstuna kommun lite om Eskilstuna som sverigefinsk stad. Av kommunens drygt 100 000 invånare har ungefär tjugo procent finska rötter (sett tre generationer bakåt). Det gör Eskilstuna till Sveriges fjärde största stad sett till antalet sverigefinnar, efter Stockholm, Göteborg och

Gaffeln till en finneplog. Foto: Tor Eriksson

Västerås.

Sverigefinnarna har enligt lagen rätt att tala finska i sina kontakter med kommunen. I Eskilstuna jobbar man med ledorden "förskola, äldreomsorg, språk och kultur" och invånarna har rätt till helt eller delvis finskspråkig äldreomsorg och förskola. Passet avslutades med gymnastik till finska toner under ledning av Anu Ritjärvi.

Släktforskning i Finland

Därefter tog Seppo Remes, ledamot i FINNSAM:s valberedning, till orda och gav oss en inblick i släktforskning i Finland, vilket i hans fall har lett till släkten Remes krönika.

Namnet Remes ursprung är höljt i dunkel och Seppo har i sina efterforskningar funderat på om det kan vara en fransk smedsläkt, tänkt vidare på kopplingar till Reims-dalen i samma land, hittat en Ihanus Remexinen som bodde i Rantasalmi socken på 1590-talet samt även en nu levande mexikan med efternamnet Remes! Kopplingen till smeder kan vara logisk då smederna i Rantasalmi socken var erkänt skickliga och det inte är långsökt att tänka sig en liknande "import" från Europa som av vallonerna till de svenska järnbruken.

Seppo har använt sig av Generalregistret över

Gymnastik på Hjälmgården Foto: Tor Eriksson

finsk bosättning 1530-1809 som visar vilka som betalade skatt i vissa gårdar i vissa delar av Finland. Detta hittas på adressen: <http://www.narc.fi/Arkistolaitos/SAY/esittely.html>. Seppo belyser vidare att det finns en gräns mellan öst- och västfinnar och den går ungefär så långt inåt land som det gick att resa med båt från kusten.

I östra Finland används släktnamn medan i västra Finland användes gårdsnamnen som efternamn. En annan skillnad som är bra att känna till vid forskning i Finland är att i östra församlingar hittas alla okonfirmerade barn i en särskild "barnbok": Lastenkirja.

Slutligen, hur går det då för Seppos krönika om släkten Remes? Jo, sex av släktens grenar finns nu dokumenterade i bokform och minst tio av dem återstår ännu!

Pörten i Sörmland

Tor Eriksson pratade sedan kring frågeställningen om pörten i Sörmland är bostadshus eller linbastur. Tor berättade att ordet pörte ursprungligen betyder torkbastu, men i Finland har fått den sekundära betydelsen rökstuga. Enligt Södermanlands handlingar 1580:18 redovisas i till exempel Rönö härad åtta pörten. I sju av dessa fall ersätter pörtet stugan. Bland annat här tjänade således pörtet som bostadshus.

Tor undrade om pörten kanske fanns i Södermanland under slutet av 1500-talet både i form av linbastur och bostadshus. När försvann pörten i form av rökstugor? Tor informerade om att vid Nynäs gård mellan Nyköping och Trosa finns ruinen av den så kallade "Finnpörttestugan". Här är det kanske fråga om ett enkelt torp, då pörte även kan betyda enkel.

De pörten som finns kvar idag i Södermanland har använts för torkning av bland annat malt och lin samt för rökning av matvaror, som kött och fläsk. Det finns ett tiotal sådana bastur kvar i länet, och Tor gick igenom dem med hjälp av en karta och beskrivning.

Finlands tidigare historiska kolonisation

Det var nu dags för tre föredrag om migration. Petri Minkkinen, Pol. Dr. vid statsvetenskapliga fakulteten vid Helsingfors universitet samt

självständig forskare, började med att berätta om Finlands tidigare historiska kolonisation och släkten Minkkinens öden i den finska rikshalvan.

Vid mitten av 1500-talet nämns en Paavo Minkkinen som nybyggare vid området av Kuukkajärvi. Hans huvudreal hette Salmela. En annan nybyggare i området hette Paavo Hiironen. Hans son Heikki har tidigare antagits blivit dödad i Klubbekriget (1596 - 97) men

forskning tyder på att han kan ha flytt till den svenska rikshalvan (se följande presentation).

Petris forskning finns också på:

<http://www.petriminkkinen.fi>.

Minkkinen vid Grundsjön i Medelpad

Maud knöt an till Petris föredrag genom att dra i trådar från den svenska sidan. Det finns en sägen som berättar om att under ofreden så bröt två husbönder upp från Salmijokk (jämför Salmela ovan), rodde över Kvarken och bosatte sig på Grundsjön i Medelpad.

Lars Grelsson i Grundsjön antas vara en Minkkinen och DNA-test visar också att Maud, som härstammar från Grundsjön, är släkt med Petri.

Maud berättade vidare om en Johan Grelsson Minkkinen som 1656 flyttade till Nya Sverige, vid Delawarefloden i USA.

Petri Minkkinen

Maud Wedin

Åtta år senare avreste sju av Lars Grelssons söner (tillsammans med 130 andra skogsfinnar) mot det nya landet. Skeppet förläste och samtliga ombord drunknade men det sades att Lars söner skulle till en släkting – som mycket väl kan ha varit Johan Minkinen. Källorna lämnar utrymme för spekulationer men en möjlig flyttväg för Johan är Uuriainen i Finland – Grundsjön, Borgsjö i Medelpad – Färila i Hälsingland – Fryksdalen i Värmland – Nya Sverige, Amerika.

Maud avslutade sitt anförande med att framhålla den skogsfinska modellen, vilket ovanstående är ett lysande exempel på. Den går ut på att samarbeta, dela med sig av uppgifter och resultat, publicera resultat tillsammans, samverka över nationsgränser (Finland, Sverige, Norge och USA) samt att utveckla forskningen med DNA.

Jan Myrvold

Skogsfinnarna i Nya Sverige

Jan Myrvold avslutade detta pass med att berätta mer om skogsfinnarna som for till Nya Sverige. Nya Sverige tillhörde Sverige mellan 1638 och 1655 och hade en betydlig andel skogsfinsk befolkning. Källor i Sverige nämner personer som rest både till USA och till Västindien från

Värmland och längs Delawarefloden finns fortfarande Ortsnamn som minner om den skogsfinska invandringen.

Jan visade också bilder från en egen resa i trakten.

Savolaxisk middag

Det var nu dags för middag och Leila Åsbäcken och Rauni Seppänen gjorde en storartad insats genom att bjuda samtliga deltagare på en savolaxisk sådan. Vi bjöds på karelska piroger, soppa och rågbröd samt memma, en klassisk efterrätt så här i påsktider.

Rökstugor i Norden

Efter middagen samlades vi åter och Birger Nesholen, sakkunnig för Norsk Skogfinsk Museum, gav en presentation av sitt omfattande arbete med att dokumentera rökstugor i Norden. Han visade bilder av rökstugor och förklarade deras uppbyggnad, som i Skandinavien typiskt består av ett svagt rektangulärt rum med en murad rökugn i det ena hörnet, ett till största delen platt innertak och en isolering ovan taket med sand och jord.

När rökugnen tänds kommer rummet att vara rökfyllt i upp till en halvtimme men därefter avtar turbulensen i luften och röken lägger sig som ett skikt närmast under taket. De finländska rökstugorna skiljer sig från de Skandinaviska, till exempel genom att de alltid är kvadratiska och ofta är större.

Kunskapen om rökstugor är inte större i Finland än i den skandinaviska finnskogen och faktum är att det finns fler bevarade rökstugor på ursprunglig plats längs den svensk-norska gränsen än i Finland!

Britt Karin Larsen presenterar sina romaner

Kvällen avrundades med att författaren Britt Karin Larsen presenterade sina romaner som utspelar sig i den norska finnskogen, där hon själv växte upp. Britt-Karin har författat i över femtio år och naturen har alltid varit viktig i hennes verk.

Det var när hon ville skriva om fattiga människor bland sina egna rötter som hon med avstamp i mitten av 1800-talet påbörjade serien i den skogsfinska världen. Serien löper genom sju böcker.

Leila Åsbäcken bjuder på finsk middag. Foto Tor Eriksson

Samtliga finns översatta till danska och de två första, "Det växer ett träd i Mostamägg" och "Himmelbjörnsens skog", finns också översatta till svenska. I höst kommer den första i finsk översättning.

Jan-Erik Björk. Foto: Tor Eriksson

Söndag 11 mars

Skogsfinska släktnamn i ortnamn i finnskogen

Efter att på söndagsmorgonen ha städad ur våra boenden och ätit frukost var det dags för en inledande session om skogsfinska släktnamn. Jan-Erik Björk, redaktör för FINNSAM-Information, gav exempel på skogsfinska släktnamn som återspeglas i ortnamnen i den svenska och norska finnskogen. Till exempel så nämndes slakten Ampiainen vars namn går igen i Ambelabordet i Nås, slakten Hakkarinen som namngett Hackrasberget i Säfsen och slakten Porkka vars namn lever kvar i Borkhöjden i samma område.

Han avslutade med att tipsa om Institutet för språk och folkminnen (sprakochfolkminnen.se)

vars samlingar rymmer ortnamn som inte längre finns kvar i kartorna.

Paneldebatt kring släktnamn i ortnamn

Efter Jan-Eriks inledning följde en paneldebatt kring släktnamn i ortnamn, ledd av Eva Jernqvist, ersättare i FINNSAM:s styrelse. I panelen ingick Mats Wahlberg (docent i nordiska språk vid Uppsala universitet), Maud Wedin, Jan Myhrvold och Tuula Eskeland (lektor emerita vid Finsk afdelning, Københavns Universitet).

Några kommentarer ur diskussionen var att eftersom släktnamn i omgivningen var väldigt ovanligt så var det vanligt att sätta ett "i" framför så att det blev ett gårds- eller ortnamn istället, att släktnamn inte alltid ärvdes på fädernet och att det är bra att komma ihåg att de finska namnen uttalades med savolaxisk dialekt och därefter tolkades och skrevs av svenskspråkiga personer. De kunde då bli väldigt förvängda!

Näringsliv, bosättningar och ekonomi

Efter en kaffepaus inleddes passet "Näringsliv, bosättningar och ekonomi". Stig Welinder, professor emeritus i arkeologi, berättade om näverflätning, något som ju är starkt förknippat med skogsfinnarna. I det knappa materialet saknas dock empiriska belegg för att näverflätning kom till Sverige via Finland! En kontroll i svenska museala samlingar av näverflätade samlingar tyder på att det har varit vanligast i Dalarna och Värmland och därefter i omkringliggande landskap, främst norrut.

Intressant är att i Värmland kommer merparten av samlingarnas näverflätade föremål från

Paneldebatt med Maud Wedin, Tuula Eskeland, Jan Myhrvold, Jan-Erik Björk och Mats Wahlberg

Stig Welinder berättar om näverflätning

Foto: Tor Eriksson

socknar med två eller fler finngårdar. I Dalarna är det sambandet inte alls lika tydligt: tvärtom så är föremålen ganska jämnt spridda från socknar både med och utan finnbebyggelse. Stig dröjde sig kvar kring tänkbara förklaringar till detta. En förklaring kan vara att föremålen i Värmland huvudsakligen samlades in i slutet på 1800-talet med syfte att bevara föremål från finnskogen medan man i Dalarna samlade in på 1920-talet för att bevara "knätofskulturen" i bondebygden.

En viktig skillnad kan också vara att man i Värmland hade ett ännu levande finskt livsmönster medan det var mer ackumulerat i Dalarna så att "alla" använde näverflätade föremål.

Digitalisering av historiska kartor

Därefter tog undertecknad Linda Blied, kartingenjör, vid och visade på hur digitalisering av historiska kartor kan användas för att utröna var de tidigaste bosättningarna har legat. Som exempel redovisades

Linda Blied Foto: Tor Eriksson

en digitalisering av kartmaterialet för Naggen i Medelpad.

Med avstamp i Lantmäteriets historiska kartor (en från 1750 och en 1790) och en modern satellitbild kunde de äldre kartorna placeras rätt i landskapet utifrån identifierade mönster i t ex en åkerkant eller ett stenröse. Som verktyg användes ESRI:s programvara ArcMap men det finns också ett gratis program som heter QGIS och som kan vara värt att prova för liknande analyser.

I fallet med Naggen så tycks den äldsta bosättningen ha legat några hundra meter söder om den nuvarande bebyggelsen. Sommaren 2017 gjordes en högst amatörmässig fältstudie i området men det gick inte att hitta något spår efter rökugn eller dylikt.

De skogsfinska nybyggenas beskattning

Jan-Erik Björk avslutade passet med att berätta om de skogsfinska nybyggenas beskattning. Han har främst utifrån jordeböcker och domböcker men även andra källor tittat på skillnader mellan skogsfinska och svenska nybyggare och också skillnader över tid och regioner.

Skattelagningen blev inte enhetlig förrän vid 1600-talets slut men gemensamt var ändå att den odlade jorden utgjorde grunden och att det inte fanns någon särskild metod för skogsfinska nybyggen.

Processen gick till så att lokala nämndemän först synade torpestället och gjorde en officiell begäran. Begäran behandlades vid tinget och därefter fick åbon sina skattefria år (omkring sex) till att odla och bygga. När åren var slut skedde skatt- och råläggning och bosättningen fördes in i jordeboken. En översyn av skattenivåer visar att de skogsfinska bosättningarna skattades till ungefär samma nivå som de svenska, ibland högre.

Skattetitlar varierade med region och efter behov. I de nordliga länen kunde det handla om strömming och tjära, i Dalarna om järn och dagsverken och i Värmland om hästfodring.

Skattelagningen innebar nackdelar som betalning av skatter och pålagor samt utskrivningar och arbetsplikt men också fördelar i form av äganderätt, acceptans i lokalsamhället och en plats i sockenorgan.

*Ingun Holm leder ett panelsamtal.
Foto Tor Eriksson*

Panelsession

Efter lunchen ledde Ingunn Holm en sammanfattande panelsession som också blickade framåt mot kommande forskning inom FINNSAM. Paneldeltagare var Jan-Erik Björk, Maud Wedin, Jan Myhrvold och Eva Jernqvist.

Ett förslag som väckte stort bifall var det om en prioriteringslista för översättning av viss litteratur från finska till svenska. FINNSAMs deltagare uppmanas av Jan-Erik också att våga

*Åhörare
Foto: Tor Eriksson*

släppa den klassiska registreringen och koncentrera sig på frågor som hur, varför och när.

Maud påminde oss återigen om den skogsfinnska modellen som en framgångsrik väg mot nya spännande forskningsresultat bland FINNSAM:s medlemmar. Bortåt femtio personer deltog på konferensen i olika grad. De flesta var med hela tiden.

**Ett särskilt tack riktas till våra bidragsgivare
Eskilstuna kommun och Länsstyrelsen i
Södermanlands län!**

FINNSAM:s höstkonferens i Hadeland

21-23 september 2018 - Konferensrapport

FINNSAMS höstkonferens hölls denna gång på Lygnasæters hotell i Lygna, Hadeland. Redan omkring år 1630 -1632 finns skogfinsk närvaro dokumenterad i området, alltså redan 14-15 år innan de första bosättarna slog sig ner vid Røgden på Grue Finnskog, vilket tidigare ansetts vara ett ursprungsområde för den finska bosättningen i Norge.

De som för FINNSAMS räkning arrangerat årets konferens var Birger Nesholen och Jan Myhrvold. I rapportens slut återfinns en lista över övriga medarrangörer och samarbetspartners.

AV: ANITA ÖSTERMAN

Fredag 21 september

Konferensen inleds

Efter incheckning och inkvartering av konferensdeltagarna, och därefter en överdådig lunch med både kallskuret, lax, kyckling, köttkaker, sallader och efterrätter, var det dags för den officiella delen av konferensen.

Föreläsning om skogsfinska kulturminnen

Birger Nesholen inledde med lite praktisk information för konferensdeltagarna och därefter höll han en föreläsning om "Skogsfinska kulturminnen i Hadelands-området". Det finns inga konkreta lämningar, typ rökstugor, bastur eller rior kvar i området, men ändå finns det spår i form av sotsvarta bjälkar som återanvänts i nyare byggnader. Det finns också byggnader där andreaskors och pentagram ristats in. Den skogsfinska närvaron är dock väldokumenterad vilket Jan Myhrvold kunde berätta om under sin föreläsning senare under dagen.

gården Lundberg, där godsägarna Mathiesen skänkte tomtmarken och bekostade kyrkobygget. Inne i kyrkan finns ett porträtt av Haaken Mathiesen som målats av Finn Krafft. Samme målare har också utfört målningar i taket och invändig målning av väggar m.m. Innan vi lämnade kyrkan fick vi också lite gudsord till livs och vi fick även lyssna till 2 psalmer på norska och sjunga med i vår egen "Blott en dag".

Skrukkeli kapell. Foto: Birger Nesholen

Skrukkeli Grendehus

Vädergudarna var inte med oss denna dag då regnet piskade ner och det blåste halv storm men lyckligtvis var det en kort promenad till Skrukkelia Grendehus där Hurdal Historielag serverade kaffe och gott fikabröd.

Skrukkelias historia

Efter kaffet höll Finn Dølerud från historielaget en uppskattad genomgång av historien i Skrukkelia alltifrån de första bosättarna på 1200-talet och fram till våra dagar.

När den "Svarta döden" drabbade området runt 1350 blev i princip hela Hurdal öde och var så fram till slutet av 1500 talet. Då började jorden som legat för fåfot i nära 200 år att åter brukas av inflyttare från Hadeland. Under nästan 40 år ökade den norska befolkningen, ända tills de

Skrukkeli kapell. Foto: Birger Nesholen

Utflykt till Skrukkeli Kapell

Därefter var det dags för en utflykt till Skrukkeli kapell i Hurdal där den före detta prästen i församlingen, Kari Lette Pollestad Høghaug berättade om kapellet som senare fått status som kyrka. Den vackra träkyrkan byggdes 1923 vid

första skogsfinnarna kom och slog sig ner i de täta granskogarna där de idkade sitt svedjebbruk. Enligt Finn ledde deras närvaro till att norrmännen kände sig otrygga och flyttade därifrån.

Finn Dølerud i Skrukkelia Grendehus.
Foto: Birger Nesholen

Under en kort period blev skogsfinnarna också bortdrivna av myndigheterna men återkom under 1640-talet och kunde då överta de gårdar som norrmännen lämnat, eller fortsätta som svedjebbrukare uppe i skogen. Så småningom blev det många skogsfinska gårdar i området. På en sträcka av 3 km låg det så många som 18 boplatser varav stenrösen fortfarande finns kvar efter de flesta.

Under 1850-talet drabbades området av en ny "feber" som lämnade många gårdar öde igen. Drömmen om ett bättre liv i Amerika fick många att sälja sina ägor till Mathiesen, som var ägare till fabriker och gods i området. De som var kvar fick arbete i skogen med att förse hans sågbruk och cellulosafabriker med timmer.

Efter Finns föredrag höll Jan Myrvold ett föredrag på temat "Hva sier kildene om de første skogfinnene i området?"

Jan Myrvold i Skrukkelia Grendehus
Foto: Birger Nesholen

Första konferensdagen avslutas

Vid återkomsten till Lygnasæter bjöds vi en helt fantastisk 4-rätters middag, en upplevelse utöver det vanliga på våra konferenser. Enda smolket i bägaren var att ett minimalt glas vin kostade nästan 100 kr! (90 NOK)!

Lördag 22 september

Tidsresa från cirka 8000 f.kr till idag.

Efter frukosten var det dags för dagens första föreläsning i det stora ljusa konferensrummet. Det var arkeologen Øystein Rønning Andersen som tog oss med på en tidsresa från ca 8000 år f.kr, fram till idag. Vi fick därigenom en intressant bakgrund till de historiska kulturminnen som finns i Hadeland.

Längs vattendragen har man gjort fynd i form av flintavslag som daterats till äldre stenålder och det finns minst 4 stora gravrösen på åsryggarna i området. Mest spektakulärt är fyndet från gården Vestby där man vid plöjning av åkern år 1924-1925 hittade två bronsbocker från brytningstiden brons- järnålder ca 500 år f.kr. Vid samma tillfälle hittades också flera ovanliga smycken från bronsåldern.

Från tidig medeltid finns spår av små smältugnar för järnframställning och möjligen upphörde all järnframställning när konkurrensen från Sverige blev för stor. Med hjälp av laserfotografering av området har man också upptäckt spåren av kolmilor och så sent som på 1960-talet var 2 stora kalkugnar fortfarande i drift.

Hela området är hisnande vackert, vilket vi fick uppleva när vi efter ca 45 minuters försening kom iväg på dagens bussrundtur. Lavaströmmar från två olika utslocknade och nereroderade vulkaner har gjort dalgångarna till bördiga jordbrukslandskap. Det är ljusst och inbjudande och kontrasten mot de omgivande bergen med sina massiva granskogar, är närmast häpnadsväckande. Det är lätt att förstå att skogsfinnarna kände sig hemma i ett landskap som kunde erbjuda så mycket av allt de behövde.

Brovoll och Nedre Snellingen

Första anhalten för dagen var Brovoll, en anläggning som tidigare var ett sågverk men som nu ägs av Lunner Almending og används som skidstuga och samlingslokal. Under tiden vi avnjöt rejäla bullar och kaffe gav Amund Wøien en presentation av Brovoll och Lunner Almending. Amund är ägare till Nedre Snellingen og Brovoll og han bistod också med ett fordon, en täckt Volvo militärjeep med plats för 8 personer, som kunde ge de konferensdeltagare som har svårt att gå längre sträckor, skjuts upp till Nedre Snellingen. Därifrån var det ändå en lite krävande promenad upp till Øvre Snellingen som var målet för dagen.

Vi övriga som gick hela vägen hade en ca 2 km promenad i uppförsbacke där vi efter ungefär halva vägen kunde se en sten med årtalet 1912 inristat. Stenen var rest av norska ingenjörstrupper som var de som byggde vägen.

Øvre Snellingen. Foto: Birger Nesholen

Øvre Snellingen

Øvre Snellingen blev anlagd av Mathis Finne ca 1665, och drevs av hans efterkommande fram till 1932. Snellingen utgörs i dag av 3 gårdar, Øvre, Nedre och Midtre Snellingen. Periodvis har Øvre gården använts av DNT, (Den Norske Turistforening) som övernattningshytte längs en vandringsled som passerar gården, men numera finns det en turistforeningshytte i utkanten av gårdstunet.

Øvre Snellingen ägs i dag av 4 efterkommande ättlingar till Mathis Finne och de har lagt ner ett omfattande arbete på att hålla gården och byggnaderna i stånd. Utsikten från gårdstunet är fullständigt häfnförande.

Det var en solig och vacker dag men vinden var kraftig så därför beslutades att föredragen skulle hållas inomhus. Uppe i övervåningen på huset som byggdes på 1860-talet finns en stor sal där vi, närmare 60 personer, kunde tränga ihop oss för att lyssna på Trond Eriksen, en av de nuvarande ägarna som mycket målande kunde berätta om gårdens historia. Han sufflerades av Anne Elisabeth Snellingen Bye och Kari L. Mack.

Tyvärr är gården drabbad av samma öde som så många andra ställen i både svensk och norsk glesbygd. När all kommunal service läggs ner och skolvägen blir alltför lång så blir det omöjligt att bo kvar permanent.

Efter föredragen tog Kari L. Mack med oss på en liten promenad ut i skogen där det enligt traditionen finns "barngravar". Förklaringen skulle vara att de tidigare bosättarna skulle ha ansett det för besvärligt att forsla liken till kyrkan och därför begravt barnen nära hemmet. Deltagarna diskuterade olika argument för att samlingarna av jämnstora stenar i sex numera knappt

urskiljbara högar, skulle vara antingen gravar, så kallade offerkast, eller möjligen resultat av röjning av odlingsmark. Flera medlemmar i gruppen har sett sådana samlingar på andra ställen, men Stig Welinder påpekade att han tidigare sett som mest

"Barngravar" vid Øvre Snellingen.

Foto: Birger Nesholen

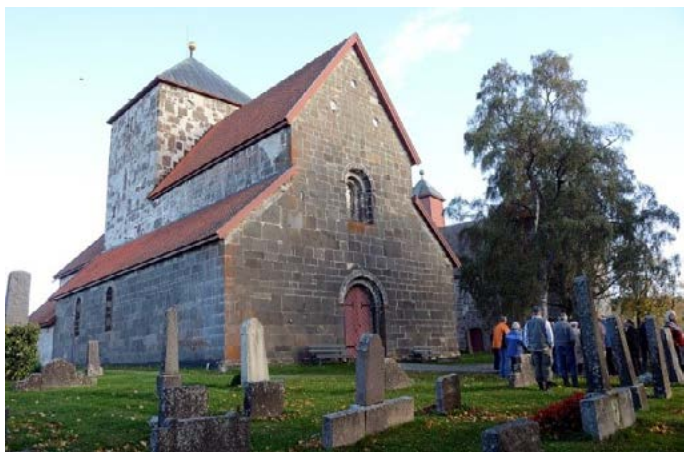
två högar i rad. Traditionen med barngravar är i vilket fall intressant i samband med en skogsfinsk bosättning.

Tillbaka nere vid Brovoll var det dags för lunch som denna gång bestod av lapskaus som för mig mer påminde om köttsoppa och inte som min barndoms lapskaus som serverades av min norska granne. Flatbrödet som serverades till var dock precis som jag minns det.

Spår av svedjande

Efter lunchen höll arkeolog Ingunn Holm en föreläsning om sitt arbete med att med hjälp av pollenanalyser lokalisera spår av svedjande i de norska finnskogarna. Eftersom pollen från alla växtarter bevaras i jordlagren, både på åkermark och i myrar, så är det möjligt att hitta t.ex. pollen från svedjeråg eller svedjerovor och därmed kan man utgå från att marken en gång brukats av svedjebönder.

För att hitta lämpliga platser att gräva ut små provbitar i jordlagret har Ingunn utgått bl.a. från kartmaterial med finska namn och från muntliga traditioner inom områden som traditionellt utpekats som skogsfinska. Hon börjar sitt arbete med att leta efter lämningar av kol i det lilla utgrävda provområdet och i de fall kol hittas så tar hon jordprover som skickas in för pollenanalys. I området runt Snellingen har analyser gjorts vid tre olika platser och på två av dessa, Tullebrennhaugen och Finnbråten kan hon ganska säkert säga att där har förekommit svedjebbruk i en tidig fas av bosättningen.

Søster-kirkene i Gran. Foto: Birger Nesholen

De två Søster - kirkene från 1100-talet.

Efter Brovoll fortsatte dagens upptäcktsfärd till Granavollen där vi gjorde ett snabbt stopp vid de två Søster - kirkene från 1100-talet. Enligt sägnen skulle de ha byggts så nära inpå varandra efter att två rika systrar blivit osams om vem av dem som skulle få äran av att bygga en kyrka, så de beslöt att bygga varsin. Men i verkligheten så byggdes den mindre kyrkan, Mariakirken, innan 1150. Den har inslag av både romansk och gotisk stil och var troligen en sockenkyrka i Gran. Den större Nikolaikirken byggdes innan år 1200 och var områdeskirke för Hadeland och hade 250 sittplatser.

Tingelstad gamle kirke

Tyvänn vi inte med ett stopp vid Stenhuset från 1200-talet och inte heller vid "Glasslåven". Vi får återkomma dit en annan gång.

Nästa mål för resan som gick längs den gamla "Kongeveien" vilken finns beskriven sen 1500-talet och sträckte sig mellan Oslo och Bergen, var

Tingelstad gamla kyrka. Den byggdes också på 1200-talet och mycket av interiören från 15-1600-talet finns fortfarande bevarad. Bl.a finns båsen för de bättre bemedlade i samhället fortfarande kvar. De byggdes i syfte att avskärma dem från alltför närgångna blickar från den övriga menigheten. Altaret hade fått en nyrestaurerad kopia av den gamla fronten som var ett konstverk skapat under perioden 1260 – 1290. Motivet målat med mycket guld visar Maria med barnet och scener från Jesus födelse. Annars är det få utsmyckningar i kyrkan som med sina nästan rena vitkalkade väggar ger ett mycket värdigare intryck än många av senare tiders överlastade kyrkobyggnader.

Tingelstad gamle kirke. Foto: Birger Nesholen

Ett stenkast från kyrkan, som för övrigt är byggd på en höjd med en vid utsikt över den nedomliggande dalen, ligger Hadeland Folkemuseum där bl.a. Halvdanshaugen lär dölja någon kroppsdel från den legendariske vikingakungen Halvdan Svarte.

Middag på Lygnasaeter Hotell. Foto: Birger Nesholen

Historielag

Något försenade återkom vi så till hotellet för kvällens middag. Även denna afton var det 4 rätter som bjöds och det smakade lika bra som kvällen innan. Fast denna gång blev det inte ens ett pyttelitet glas vin till middagen och det var kanske lika så gott för programmet för dagen var ännu inte slut.

Först ut var Gerd Anita Fjeldstad som berättade om Jevnaker Historielag vilket bildades 1971 av en grupp entusiaster vars främsta syfte var att rädda den gamla drängstugan vid Jevnakers prästgård, från att rivas. Den är numera också deras samlingslokal.

Därefter var det Kari L. Mack tur att berätta om Lunner Historielag som bildades 1975, och som har arbetat med flera stora kulturminnesprojekt; bl.a. Rudsetra, Bergenske kongevei, Brannsprøytehuset vid Lunner kirke och krigshistorien i Lunner.

Sist ut bland Historielagen var Andrea Gaarder som berättade om Gran Historielag, som bildades 1976 och som bl.a. arbetar med utvandringshistorien från Hadeland till Amerika. Historielaget har bl.a. en boksamling på 3.500 böcker med norsk-amerikansk litteratur. Historielaget har haft flera arrangemang under året, bl.a. om krigshistorien på Hadeland under andra världskriget.

Skogsfinsk invandring till Østlandet

Kvällen avslutades med Jan Myhrvolds föredrag om "Skogsfinsk invandring till Østlandet", vilket egentligen skulle ha hunnits med vid Brovoll men blev uppskjutet. Vilket bara är att beklaga för de som på grund av den sena timmen missade det Jan hade att berätta. Detta måste dock ha varit nytt FINNSAM-rekord i långt dagsprogram eftersom Jan avslutade sitt föredrag först kl. 23.15.

Söndag 23 september

Økologisk dyrking av svedjerug

Efter frukosten var det så dags för konferensens två sista föredrag. Det första hölls av Johan Swärd på temat: "Praktiske erfaringer fra 20 års økologisk dyrking av svedjerug". På Johans gård i Brandbu är det ekologisk odling som gäller och under många år har han gjort olika försök med att testa gamla sorter där han köpt in frön från bl.a. genbanken i Alnarp. Enligt uppgift är det 7 korn

Johan Swärd demonstrerar höjden på svedjerågen han odlat på sin åker.

från en ria i Revholtet som Per Martin Tvensberg förvarade i en tändsticksask som är "förfäder" till den svedjeråg som odlas i dag, i både Sverige och Norge.

Johan odlar inte sin råg på svedjemark utan på vanlig åkermark, men hans odlingar ger likväl god avkastning. Han har räknat till så mycket som 90 strån från ett enda korn.

Vidare har han kunnat konstatera att en sval vår ger bättre skörd än om det är varmt i maj. Då blir förbuskningen dålig. Sen är det mest effektivt om man låter fåren beta av den första gröna grodden under hösten. De betar inte så djupt så kornen nere i jorden skadas.

Det här var ett ämne som verkligen engagerade åhörarna och Johan fick så många frågor att han inte

hann med att säga ens hälften av vad han hade tänkt säga. Vi får hoppas att han kan återkomma och avsluta sitt föredrag vid ett annat tillfälle.

Johan Swärd säljer mjöl bakat av svedjeråg.

Skogfinner og Finnskoger

Sista föredraget hölls av Trygve Christensen som berättade om sitt arbete med boken "Skogfinner og Finnskoger. Vandringene vestover på 1500- og 1600-tallet fra Finland til de svenske og norske Finnskogene – og videre vestover til store deler av Østlandet, Osломarka og Finnemarka". Trygve visade bilder från sina researchresor i de svenska och norska Finnskogarna och från Finland där han letat ursprung och sökt efter förklaringar till migrationen.

Medlemsmöte

Därefter var det dags för FINNSAMS medlemsmöte, och sen, efter den överdådiga lunchen, var FINNSAMS höstmöte över för den här gången.

Vi tackar våra medarrangörer och samarbetspartners i höstkonferensen i Hadeland:

Norsk Skogfinsk Museum	Øvre Snellingens ägare	Lunner kommune
Gran Historielag	Jevnaker Historielag	Föredragshållarna i programmet
Solør-Värmland Finnkulturforening	Oppland fylkeskommune	Kirken i Hurdal
Lunner Historielag	Lunner Almenning	Hadeland Folkemuseum (avdelning av Randsfjordmuseet)
Skogfinsk Genealogi	Gran kommune	
Hurdal Historielag	Skrukkelia Grendehus	

Ny skogfinsk bibliografi i februari!

Håll ögonen öppna! Den nya skogfinska bibliografin kommer att läggas ut på FINNSAMs hemsida under februari,

www.finnsam.org

Skogfinsk bibliografi

 Sök	 Historik	 Om	 Bibliografi	 Länkar	 Bokhyllan
<p>Fritextsökning</p> <input type="text"/>					
<p>Vid sökning i fritextfältet ovan kan man blanda t.ex. författarnamn och ord ur en titel. Det sker automatiskt en kombinationssökning mellan orden.</p> <p>Vid en sökning i de olika fälten till höger sker en kombination mellan sökorden i fälten, om två eller flera fylls i.</p> <p><input type="button" value="Ställ fråga"/></p>					
			Författare <input type="text"/>		
			Titel <input type="text"/>		
			Personer <input type="text"/>		
			Signum <input type="text"/>		
			Ämnesord <input type="text"/>		

KOPIA PÅ PROTOKOLLSHANDLINGAR

STYRELSEMÖTE 20 SEPTEMBER 2018
MEDLEMSMÖTE 23 SEPTEMBER 2018

Justerade originalprotokoll förvaras hos föreningens ordförande

www.finnsam.org

Protokoll från sammanträde med FINNSAM:s styrelse

Datum: Torsdagen den 20 september 2018

Plats: Lygnasæter hotell

Närvarande: Jan-Erik Björk, Tor Eriksson, Lena Gribing, Bo Hansson, Asgeir Lindberget, Birger Nesholen, Kjell Nordqvist, Kenneth Norrgrann, Mary Tangen, Maud Wedin, Maths Östberg och Anita Österman
Förhindrade: Linda Blied, Tord Eriksson, Eva Jernqvist, Maarit Kalela-Brundin, Jan Myhrvold, Anette Norberg och Niclas Persson

§1. Mötets öppnande

Ordförande Maud Wedin hälsade alla välkomna och förklarade mötet öppnat.

§2. Godkännande av dagordningen

Dagordningen godkändes med tillägg om policy för ekonomisk ersättning, som läggs under §16 Övriga frågor, och information om finnskogsdatabasen i Los, som läggs under §15 Rapportier e.

§3. Val av justeringspersoner

Till att justera protokollet förutom ordförande Maud Wedin valdes Kenneth Norrgrann.

§4. Ändring av FINNSAM:s stadgar

På årsmötet i Ännaboda godkändes förslaget till förnyade stadgar för föreningen FINNSAM. Nu läggs förslaget fram på höstmötet, och om det även godkänns då är våra förnyade stadgar antagna.

§5. Modellen för namnskyltar under konferenser

Tor Eriksson har haft hand om arbetet med att göra namnskyltar till konferensdeltagarna under några år. Han har emellertid inte varit nöjd med hur man fäster sina namnskyltar vare sig med klämma eller säkerhetsnål. Inget av alternativen fungerar särskilt bra vid utomhusbruk. Tor har istället framkastat förslaget om att börja med band och namnskyltar. Anita Österman har tagit fram en modell till den här konferensen med band som man hänger runt halsen. I bandet hänger hållare med namnskyltar i. Mötet beslutade att behålla den här modellen för namnskyltarna i fortsättningen.

§6. Boken "Det skogsfinska kulturarvet"

Bo Hansson har sammanställt synpunkter om boken han har fått in. Synpunkterna har delgivits styrelsen tidigare och nu läste Bo upp förslagen som rörde bokens utseende och omfång, innehåll och disposition. En redaktionsgrupp har bildats bestående av Maud Wedin, Stig Welinder och Bosse själv. Det är ingen brist på folk som är beredda att arbeta med boken. Mötet beslutade att låta redaktionsgruppen gå igång och börja arbeta. Enligt beslutet får även Bosse ta upp frågan på söndagens medlemsmöte om att det behövs någon mer från Norge i redaktionsgruppen.

§7. Databas över finnbosättningar och mer översiktlig karta för mässor m.m.

En databas bör upprättas över skandinaviska finnbosättningar som har tagits upp fram i tiden till en viss tidpunkt. Databasen vore användbar vid till exempel produktion av kartor eller vid frågor från någon speciell kommun. Vi behöver även en mer översiktlig karta som kan presenteras på mässor av olika slag. Beslutet blev att styrelsen arbetar vidare med frågan.

§8. Föreläsa Sverigefinska Riksförbundet föreläsning i Stockholm

På årsmötet i Ännaboda bestämdes att FINNSAM ska föreläsa Sverigefinska Riksförbundet att någon från föreningen kan föreläsa i Stockholm om skogsfinnarna ifall Riksförbundet tar ansvar för aktiviteten. Tor Eriksson har kontaktat Seppo Remes i frågan, och han är villig att föreläsa i Stockholm. Styrelsen beslutade att låta Seppo Remes åta sig uppdraget om han ger en översiktlig beskrivning om skogsfinnarna i Skandinavien. Tor kontaktar Sverigefinska Riksförbundet för att höra om förbundet kan ta hand om aktiviteten. (Tillägg 31/10 – Tor har kontaktat Sverigefinska Riksförbundet, som avsäger sig ansvar för aktiviteten.)

§9. Inventeringen av skogsfinska karaktärsbyggnader – del 2

Maths Östberg har under lång tid inventerat de skandinaviska finnbyggnaderna på skogsfinska karaktärsbyggnader. Med hjälp av den här dokumentationen har nu vård av byggnader kommit igång i bland annat Bergslagen. Tor Eriksson lyfte frågan om inte resor i samband med byggnadsvården borde ersättas av FINNSAM som en naturlig fortsättning på inventeringen.

Beslutet blev att varje projekt finansieras sig självt. Någon ersättning för resor i samband med byggnadsvård kan därför inte bli aktuell från FINNSAM som organisation. Uppgiften att ordna med ersättning måste i så fall ligga inom respektive region. Vi ska emellertid ta reda på om det går att söka generella medel för uppdrag som har en tydligare nationell karaktär, men som inte finansieras sig själva. Budgeten som upprättas inför årsmötet behöver även ta hänsyn till kostnader som framgår av de uppgifter som står i verksamhetsplanen.

§10. FINNSAM:s medverkan på Bokmässan i Göteborg

Föreningen Värmlandslitteratur har bjudit in FINNSAM att medverka med ett kortare föredrag i Värmlandsmöntern under Bokmässan i Göteborg torsdagen den 27 september. Maud Wedin har tackat ja till uppdraget att presentera FINNSAM och dess bokutgivning. FINNSAM har fått två fribiljetter till entrén, vilka Maud och Tor Eriksson får. Styrelsen beslutade att kostnader för övernattnings i en enkel lägenhet och bilresan tur och retur Göteborg-Falun ersätts av FINNSAM liksom lunchen för två personer på torsdagen.

§11. Solør-Värmland Finnkulturforening 60 år – gåva från FINNSAM

År 2018 fyller Solør-Värmland Finnkulturforening 60 år, vilket firades med festligheter i augusti. FINNSAM bör uppmärksamma jubileet på något vis. Styrelsen beslutade att skänka två DVD-filmer och två USB-minnen, till ett värde av 400 kronor, med filmen om Gottlunds besök i Svartnäs. Teatern som framfördes vid 200-årsminnet av Gottlunds besök här spelades in och finns nu på såväl DVD-skiva, som USB-minne. Gåvorna från FINNSAM överlämnas till SVFF:s svenska respektive norska avdelning vid en ceremoni under middagen på konferensen.

§12. Upprätta ett forsknings- och minneskonto

Maud Wedin har vid några tillfällen blivit tillfrågad om FINNSAM har någon särskild fond som kan vara aktuell att skänka medel till i samband med till exempel begravning eller vid födelsedag. Styrelsen beslutade att upprätta ett eget forsknings- och minneskonto i själva bokföringen, men inte öppna någon speciell fond för ändamålet.

§13. Kommande konferenser

a. Vinterkonferensen i Göteborg 8-10 mars 2019

Konferensen om ”Skogsfinnarna som for till Nya Sverige” avhålls i Göteborg som tidigare bestämt. Förberedelserna fortsätter oförtrutet vidare och en blänkare presenteras i nästa FINNSAM-Information.

b. Vårkonferensen i södra Ångermanland 31 maj-2 juni

Maud Wedin berättade om konferensen som har sin bas i Sandslån vid Ångermanälvens strand. Det blir bland annat utfärder till Gudmundrå och Viksjö finnmarker. En bussresa kommer att anordnas till konferensen för dem som vill följa med på den.

c. Höstkonferensen i norra Värmland 2019

Anita Österman berättade om planeringen av höstkonferensen 2019. I Norra och Södra Finnskoga beräknas konferensen äga rum 30 augusti – 1 september. Ett preliminärt program har redan upprättats, vilket utgör grund för fortsatt arbete.

d. Vinterkonferensen i Stockholm 2020

En diskussion uppkom om vinterkonferensen 2020 borde äga rum i Stockholm, Sverige eller i Norge. Tor Eriksson informerade om sina tankar att anordna en temakonferens kring ”Skogsfinsk släktforskning”. Många av våra nuvarande medlemmar är intresserade av det här ämnet. Blivande medlemmar förväntas dela det intresset. Stockholm skulle av olika skäl vara en bra plats att ha en samling kring skogsfinsk släktforskning på. Närheten till Finland, och ett flertal finska institutioner i Stockholm är ett par argument. Mötet beslutade att anordna vinterkonferensen i Stockholm 2020 medan vinterkonferensen 2021 förläggs till Norge. År 2021 förläggs dessutom enligt beslut även vårkonferensen till Norge. Det är ju 200 år sedan Gottlund företog sig sin resa till Solør och Värmland.

e. Vårkonferensen i Färnebo och Nordmark 2020

Tor Eriksson upplyste styrelsen om att Färnebo och Nordmarks socknar knappt har besökts av FINNSAM tidigare. Därför skulle en konferens här nog vara av stort intresse, vilket stöds av många gillanden på facebook. Här finns ett antal finnehyttor, vilka är värda att uppmärksamma. Föreläggningen skulle vara på Gammelkroppa skogsskola, vilket gör att även Kroppa socken ingår i konferensens geografiska område. Mötet beslutade att låta Tor fortsätta med planeringen av konferensen och gick även med på att samlingen kan anordnas under pingsthelgen 2020.

f. Höstkonferensen i Hassela 2020

Maud Wedin berättade om ett tvåårigt projekt som bedrivs av Länsmuseet Gävleborg med medel från Länsstyrelsen. Projektet gäller skogsfinnar i Hassela med fokus på byarna Kölsjön, Vrångtjärn och Lindsjön. Med anledning av projektets slutförande 2020 skulle det passa bra med en höstkonferens i Hassela det året. Styrelsen beslutade att bifalla förslaget.

§14. Släktforskar dagarna i Borås 24-25 augusti 2019

Tor Eriksson informerade om att de årliga Släktforskar dagarna arrangeras i Borås 2019. Temat är ”Kyrkans skatter”, vilket för vår del innebär att vi kan delge besökarna till vår monter uppgifter om hur man hittar finnar i kyrkböckerna. En sådan föreläsning ska vi även meddela arrangörerna att vi kan hålla om det finns intresse. Styrelsen beslutade att FINNSAM ska delta på Släktforskar dagarna i Borås om vi kan få bidrag. Borås är finskt förvaltningsområde och här finns finska föreningar vi kan samarbeta med. (Tillägg 31/10 – Tor har besökt två finska föreningar i Borås, vilka var intresserade av ett samarbete. Eftersom finskt förvaltningsområde Borås kommun enbart ger bidrag till lokala arrangemang så blir det inget bidrag härifrån. FINNSAM har nu beslutat att avstå från medverkan på Släktforskar dagarna 2019 i Borås.)

§15. Rapporter

a. Nya Dataskyddsförordningen

Anita Österman har gjort en blankett som delas ut till varje deltagare på konferensen. Här måste deltagaren godkänna uppgifter för lagring på bland annat FINNSAM:s webbplats. Blanketten kommer att finnas med på varje konferens i framtiden.

b. FINNSAM:s filmprojekt

Arbetet med informationsfilmen om skogsfinnarna i Skandinavien går vidare och har bland annat kompletterats med intervjuer i sommar. Filmen ska klippas ned till en 58 minuter lång film som ska vara klar vid årsskiftet. Eftersom så mycket material måste klippas bort finns tankar på att göra separata filmer från de olika finnbygderna. En film har gjorts för DVD-skiva och USB-minne från pjäsen om Gottlund, som framfördes i Svartnäs sommaren 2017. En film har även spelats in om gården Storhullsjön i Stöde.

c. FINNSAM:s bibliografi

Maud Wedin visade hur sökfunktionen fungerar i bibliografin. Maths Östberg korrekturläser samtliga poster och lägger in nya uppgifter för att uppdatera databasen.

d. Boken om finnarna i Kilsbergen

Jan-Erik Björk berättade om hur skrivandet går på den kommande boken. Den presenteras i sin förlaga inför publik på ”Litteraturens lördag” som är på Örebro Stadsbibliotek lördagen 17 november. Bidrag till tryckningen har inkommit från Kungliga patriotiska sällskapet och finskt förvaltningsområde Örebro kommun. Boken ges ut i maj nästa år.

e. Databas i Los

Finnskogsdatabasen för Los är nu igång igen på Ljusdals kommuns webbsida; <http://finnbasen.ljusdal.se>.

f. Tivedenprojektet

Lena Gribing rapporterade att kunskapen om finnarnas historia i Tiveden hela tiden utökas med nya upptäckter. Projektet avslutas 31 oktober.

§16. Övriga frågor

Inga övriga frågor förelåg.

§17. Nästa möte

Nästa möte äger rum i samband med vinterkonferensen i Göteborg fredagen den 8 mars, klockan 15.00 på Comfort Hotell Göteborg.

§18. Mötets avslutande

Ordförande Maud Wedin tackade mötets deltagare för visat intresse och förklarade mötet avslutat.

Örebro den 31 oktober 2018

Vid pennan

Justeras av

Justeras av

Tor Eriksson

Maud Wedin

Kenneth Norrgrann

Protokoll från FINNSAM:s höstmöte på Lygnasæter hotell

FINNSAM-Finnbygder i samverkan

Datum: Söndagen den 23 september 2018

§1. Mötets öppnande

Ordförande Maud Wedin hälsade alla välkomna och förklarade höstmötet öppnat.

§2. Val av mötesordförande

Till mötesordförande valdes Maud Wedin, Falun.

§3. Val av mötessekreterare

Till mötessekreterare valdes Tor Eriksson, Örebro.

§4. Val av 2 protokolljusterare, tillika rösträknare

Till protokolljusterare, tillika rösträknare valdes Yvonne Johansson, Laxå och Kenneth Norrgrann, Västerås.

§5. Godkännande av dagordningen

Mötesordföranden läste upp dagordningen, som godkändes av höstmötet.

§6. Fastställande av röstlängd

Röstlängden fastställdes genom att FINNSAM:s medlemmar antecknade sig på en närvarolista. Totalt var 30 medlemmar närvarande på mötet.

§7. Godkännande av kallelse

Kallelsen gick ut i juni med FINNSAM-Information nr 2, 2018. Kallelsen godkändes.

§8. Ändring av FINNSAM:s stadgar

FINNSAM:s förnyade stadgar godkändes för andra gången, och härmed fastställdes de i föreliggande skick.

§9. Förslag och information från styrelsen

a. Boken "Det skogsfinska kulturarvet"

Bo Hansson har sammanställt synpunkter om boken han har fått in. Styrelsen har tagit del av synpunkterna. Bo informerade medlemsmötet om förslagen som rörde bokens utseende och omfång, innehåll och disposition. En redaktionsgrupp har bildats bestående av Maud Wedin, Stig Welinder och Bosse själv. Det är ingen brist på folk som är beredda att arbeta med boken. Styrelsen har beslutat att låta redaktionsgruppen gå igång och börja arbeta. Nu efterlyste Bosse någon representant från den norska sidan till redaktionsgruppen. Mötet beslutade att en samling med berörda parter äger rum efter medlemsmötets avslutning.

b. Databas över finnbosättningar och mer översiktlig karta för mässor m.m.

Styrelsen informerade om att ett arbete pågår kring att upprätta en databas över skandinaviska finnbosättningar som har tagits upp fram i tiden till en viss tidpunkt. Databasen är användbar vid till exempel produktion av kartor eller vid frågor från någon speciell kommun. I arbetet ingår även en mer översiktlig karta som kan presenteras på mässor av olika slag.

§10. Kommande konferenser

a. Vinterkonferensen i Göteborg 8-10 mars 2019

Tor Eriksson berättade om konferensen med tema "Skogsfinnarna som for till Nya Sverige", vilken äger rum i Göteborg som tidigare bestämt. Förberedelserna fortsätter oförtrutet vidare och en blänkare presenteras i nästa FINNSAM-Information.

b. Vårkonferensen i södra Ångermanland 31 maj-2 juni

Maud Wedin berättade om konferensen som har sin bas i Sandslån vid Ångermanälvens strand. Det blir bland annat utfärder till Gudmundrå och Viksjö finnmarker. En bussresa kommer att anordnas till konferensen för dem som vill följa med på den. Information om bussresan kommer i nästa FINNSAM-Information.

c. Höstkonferensen i norra Värmland 2019

Anita Österman berättade om planeringen av höstkonferensen 2019. I Norra och Södra Finnskoga beräknas konferensen äga rum 30 augusti – 1 september. Ett preliminärt program har redan upprättats, vilket utgör grund för fortsatt arbete.

d. Vinterkonferensen i Stockholm 2020

Tor Eriksson berättade om att han har funderat på om inte FINNSAM borde anordna en temakonferens kring "Skogsfinsk släktforskning". Många av våra nuvarande medlemmar är intresserade av det här ämnet. Blivande medlemmar förväntas dela det intresset. Stockholm skulle av olika skäl vara en bra plats att ha en samling kring skogsfinsk släktforskning på. Närheten till Finland, och ett flertal finska institutioner i Stockholm är ett par argument.

e. Vårkonferensen i Färnebo och Nordmark 2020

Tor Eriksson fortsatte med att informera om att i Filipstads kommun ligger bland annat Färnebo och Nordmarks socknar. Socknarna är relativt outforskade för FINNSAM. Här finns ett antal finnehyttor, vilka är värda att uppmärksamma. Föreläggningen skulle vara på Gammelkroppa skogsskola, vilket gör att även Kroppa socken ingår i konferensens geografiska område. Det gör att även Storfors kommun kan beröras av konferensen.

f. Höstkonferensen i Hassela 2020

Maud Wedin berättade om ett tvåårigt projekt som bedrivs av Länsmuseet Gävleborg med medel från Länsstyrelsen. Projektet gäller skogsfinnar i Hassela med fokus på byarna Kölsjön, Vrångtjärn och Lindsjön. Med anledning av projektets slutförande 2020 skulle det passa bra med en höstkonferens i Hassela det året.

g. Vinterkonferensen i Oslo 2021

Bo Hansson ansåg det vara angeläget att förlägga fler konferenser till Norge för att se till att verksamheten sprids inom hela FINNSAM:s geografiska verksamhetsområde. I Oslo har vi aldrig haft någon samling, så det kunde vara ett mycket lyckat drag att anordna en konferens här. Dels är det Gottlund-år, då han besökte Solør i Norge. Dels finns det arkiv i Oslo som har material av intresse för FINNSAM.

h. Vårkonferensen på norska finnskogen 2021

År 2021 bör vårkonferensen äga rum i Solør påpekade Bo Hansson, eftersom Gottlund förlade sin stora gärning hit. Det är ju 200 år sedan Carl Axel Gottlund besökte området, så det kunde vi också göra nu.

Samtliga förslag till konferenser godkändes av medlemsmötet, vilket gav styrelsen i uppdrag att arbeta vidare med de olika konferenserna.

§11. Släktforskarlagarna i Borås 24-25 augusti 2019

Tor Eriksson informerade om att de årliga Släktforskarlagarna arrangeras i Borås 2019. Temat är ”Kyrkans skatter”, vilket för vår del innebär att vi kan delge besökarna till vår monter uppgifter om hur man hittar finnar i kyrkböckerna. En sådan föreläsning ska vi även meddela arrangörerna att vi kan hålla om det finns intresse. Höstmötet beslutade att FINNSAM ska delta på Släktforskarlagarna i Borås om vi kan få bidrag. Borås är finskt förvaltningsområde och här finns finska föreningar vi kan samarbeta med. (Tillägg 31/10 – Tor har besökt två finska föreningar i Borås, vilka var intresserade av ett samarbete. Eftersom finskt förvaltningsområde Borås kommun enbart ger bidrag till lokala arrangemang så blir det inget bidrag härifrån. FINNSAM har nu beslutat att avstå från medverkan på Släktforskarlagarna 2019 i Borås.)

§12. Rapporter

a. Nya Dataskyddsförordningen

Anita Österman upplyste om att hon har gjort en blankett som har delats ut till varje deltagare på konferensen. Här måste deltagaren godkänna uppgifter för lagring på bland annat FINNSAM:s webbplats. Blanketten kommer att finnas med på varje konferens i framtiden.

b. FINNSAM:s filmprojekt

Maud Wedin berättade om att arbetet med informationsfilmen om skogsfinnarna i Skandinavien går vidare och har bland annat kompletterats med intervjuer i sommar. Filmen ska klippas ned till en 58 minuter lång film som ska vara klar vid årsskiftet. Eftersom så mycket material måste klippas bort finns tankar på att göra separata filmer från de olika finnbygderna. En film har gjorts för DVD-skiva och USB-minne från pjäsen om Gottlund, som framfördes i Svartnäs sommaren 2017. En kortare film har även spelats in om släktgården Storhullsjön i Stöde. Filmerna kommer att få visas med icke kommersiella syften.

c. FINNSAM:s bibliografi

Maud Wedin visade hur sökfunktionen fungerar i bibliografin. Maths Östberg korrekturläser samtliga poster i den gamla databasen och lägger in nya uppgifter för att uppdatera databasen.

d. Boken om finnarna i Kilsbergen

Jan-Erik Björk berättade om hur skrivandet går på den kommande boken. Den presenteras i sin förlaga inför publik på ”Litteraturens lördag” som är på Örebro Stadsbibliotek lördagen 17 november. Bidrag till tryckningen har inkommit från Kungliga patriotiska sällskapet och finskt förvaltningsområde Örebro kommun. Boken ges ut i maj nästa år.

e. Databas i Los

Finnskogsdatabasen för Los är nu igång igen på Ljusdals kommuns webbsida; <http://finnbasen.ljusdal.se>. Detta upplyste Maud Wedin oss om som en hälsning från Eva Jernqvist.

§13. Övriga frågor

a. ”Den savolaxiska kolonisationen”

Jan-Erik Björk undrade om inte FINNSAM kunde anordna en konferens i Finland med olika inslag kring skogsfinnarnas bakgrundsmiljö. Kanske finns det kunniga föreläsare att tillgå på till exempel Helsingfors universitet eller på något annat ställe? Mötet gav styrelsen i uppdrag att undersöka möjligheten vidare.

b. Kulturpris till Maths Östberg

Kungliga Skytteanska Samfundets kulturpris till John Söderströms minne för år 2018 har förärats Maths Östberg. Samfundets uppgift är att stödja och uppmärksamma Norrlands kulturella och vetenskapliga utveckling. Kulturpriset på 50 000 kronor har delats ut vid en ceremoni i Umeå fredagen den 25 maj.

c. Nätverksmöte kring migration

Bosse Hansson ville höra om nätverksmötet kring migration som Maarit Kallela Brundin deltog på från FINNSAM i våras. Det anordnades i Helsingfors 23 mars. Maarit informerade om FINNSAM och föreningens verksamhet med hjälp av en power point-presentation. Nätverket kommer att ägna sig åt migration i ett större perspektiv, och nästa samling blir eventuellt på Finlands ambassad i Stockholm.

d. Resa till vepserna i ryska Karelen

Andrea Gaarder undrade om någon resa till vepserna i ryska Karelen var aktuell. Birger Nesholen upplyste Andrea om att föreningen för Økofilosofie anordnar en sådan resa.

§14. Mötets avslutande

Mötesordförande Maud Wedin förklarade mötet avslutat. Hon passade samtidigt på att tacka Birger Nesholen, Jan Myhrvold och Anita Österman för en mycket välordnad konferens.

Örebro den 2 november 2018

Sekreterare

Ordförande

Tor Eriksson

Maud Wedin

Justeras av

Justeras av

Yvonne Johansson

Kenneth Norrgrann

*...för dig som är intresserad av
skogsfinsk kultur och historia ...*

www.finnsam.org